

EVİRİM KURAN

BİR KUŞAĞI
ANLAMAK

GÜNCELLENMİŞ
13. BASKI

MUNDI

Z

Bir Kuşığı Anlamak

EVRİM KURAN

Mundi Kitap

Z Bir Kuşığı Anlamak, Evrim Kuran

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2019

13. basım: Aralık 2023, İstanbul

Bu kitabın 13. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Merin Sever

Editör: Önder Abay

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ, Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Bilal Sarıteke

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-625-7491-56-3

MUNDİ KİTAP

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

mundikitap.com

bilgi@mundikitap.com

Mundi Kitap, Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Sertifika No: 43514

Z

Bir Kuşığı Anlamak

EVRİM KURAN

MUNDI

Evrin Kuran'ın Mundi'deki diğer kitapları:

Onlar Göçtü Buradan, 2021

Telgraftan Tablete, 2022

EVİRİM KURAN, Hacettepe Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Sabancı Üniversitesi'nde Executive MBA bölümlerinde öğrenim gördü. Harvard Business School'da Davranış Ekonomisi, İnovasyon, Tasarım Düşüncesi eğitimlerinin yanı sıra aynı okuldan Yönetimde Mükemmellik sertifikası aldı. Evrim Kuran 2000 yılından bu yana kuşak araştırmaları, organizasyonel çekicilik çalışmaları yapıyor, tersine mentorluk programları tasarlıyor. Pek çok ulusal ve global markanın işveren markası danışmanlığını yapıyor ve bu alanda dünyanın önde gelen araştırma ve danışmanlık şirketi Universum'un Türkiye liderliğini sürdürüyor. Kuran, 2013 yılından bu yana bölgenin en kapsamlı işveren markası konferanslarından biri olan People Make the Brand'in yaratıcısı ve küratörü; ayrıca bir sosyal girişim olan ve gençlerde 21. yüzyıl yetkinliklerini geliştirmeyi hedefleyen YetGen Koop kurucu üyesi, PERYÖN-Türkiye İnsan Yönetimi Derneği Gençlik Kurulları temsilcisi, Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi Danışma Kurulu ve Mondelez Türkiye International Yönetim Kurulu bağımsız üyesidir. Evrim Kuran, MEF Üniversitesi'nde de Çeşitlilik, Hakkaniyet ve Kapsayıcılık dersi vermektedir. Kuran'ın Türkiye'nin beş kuşağını anlatan *Telgraftan Tablete*, Z kuşağını farklı araştırmalarla mercek altına aldığı *Z: Bir Kuşağı Anlamak* ve Türkiye'nin yeni göç neslini incelediği *Onlar Göçtü Buradan* isimli üç kitabı bulunmaktadır. Halen çeşitli süreli yayınlarda yazıyor ve konferanslara konuşmacı olarak katılıyor.

Oğlum Ali'ye...

İÇİNDEKİLER

Önsöz	13
Teşekkür	15
Birinci Bölüm: Kuşaklar	
Neden Kuşak Çalışıyorum?	19
Jenerasyon Teorisine Dair Kısa Özet	25
Türkiye'nin ve Dünyanın Yaşayan Beş Kuşağı	29
İkinci Bölüm: Kim Bu Z Kuşağı?	
Bir Harften Fazlası	35
Türkiye'nin Bilinen ve Bilinmeyen Z Kuşağı	40
Süper Kahramanlar Devrinin Sonu	57
İnsani Teknoloji Çağı	62

Üçüncü Bölüm: Ne Yapmalı?

Ebeveynlere Öneriler	71
Eğiticilere Öneriler	88
Şirketlere Öneriler	98

Dördüncü Bölüm: Sözüm Sana Z Kuşağı

Z Kuşağına Mektup	117
-------------------------	-----

ÖNSÖZ

Kuşak araştırmalarına neredeyse ömrümün yarısını adadım. Bu kitabı kuşak çalışmalarına başladığımdan bu yana heyecanla beklediğim Z kuşağını anlamak isteyenler ve kuşağın ta kendisi için yazdım. Hayatı ele alış biçimleri ve değerleriyle öncüllerinden belirgin farklılıklar sergileyeceklerine inandığım bu kuşağı bir birey, bir araştırmacı, bir anne olarak merakla bekledim. Onların yetişkin bireyler halini alacağı gelecekte sadeleşme, sürdürülebilirlik, girişimcilik ve sivil toplum inisiyatiflerinin değer kazanacağına, doğanın, barışın, yaratıcı zekânın her zamankinden daha kıymetli olacağına inandım. Duygusal zekânın en önemli yetkinliklerden biri halini aldığı bu yeni çağın çocuklarının dünyaya epeydir unuttuğu kavramları hatırlatacaklarına emindim. Ancak bu fikirlerimi içgüdüyle değil, veriyle desteklemek yaşadığım topluma araştırmalarıyla hizmet eden biri olarak boynumun borcuydu. Bu sebeple kitabın içerik çalışmalarına başlar başlamaz, bu kuşağın Türkiye'ye ve kendi yaşadıkları bağlama has özelliklerini anlamamızı kolaylaştıracak bir saha araştırması tasarladık.

Elinizde tuttuğunuz kitapta sadece benim değil onlarca insanın aylarca süren emeği var. Bu kitapta sadece alışageldiğimiz, hayata

daha şanslı başlayan çocukların ve gençlerin değil, arka mahallelerin unutulmuş sokaklarındaki çocukların da hikâyeleri ve onlara ilk kez sorulan sorular da var. Bu mahallelerin bazıları Türkiye'nin büyük kentlerinin tam içinde olsa da hiç girilemeyecek uzaklıkta; bazıları da şehrin dışına itilmiş haldeler. Kaybolmuşların, kaybetmişlerin, kimsesizlerin kolayca sıradanlaşabilecek benzerlerin bir arada bulunduğu, postacıların veya sayaç okuyucuların bile gitmekten imtina edebildiği mahallelere yüz yüze görüşmeler yapmak için girmek çok kolay bir karar değildi. O kararı verdikten sonra karşılaştığımız onca engele rağmen geri dönmedik. Süreç içinde morali çok bozulup ağlayarak sahayı terk eden araştırmacılarımız bile oldu. Bu durum bile başlı başına bizler için bir veriydi.

Bu kitapta birbirinden çok farklı şartlarda ama aynı küresel köyde yaşayan Z kuşağı bireylerinin gerçeklerini, mücadele alanlarını, zenginliklerini, –doğru anladığımızda– bu gitgide vahşileşen ve sevgisizleşen dünya için yaratabilecekleri değeri anlatmaya çalıştım.

Siz bir ebeveyn, bir lider, bir eğitici, bir kural koyucu, bir fikir lideri, bir sanatçı, bir sıradan vatandaş, bir işsiz, bir patron veya Z kuşağının ta kendisi olabilirsiniz. Dilerim bu kuşağın mesajları, bizler kadar sizlerin de kalbinde yankılanır.

TEŞEKKÜR

Aziz Nesin'in 1967'de yani ben doğmadan dokuz yıl önce yazdığı romanı *Şimdiki Çocuklar Harika*'yı okuyuşum '80'li yılların sonuna, çocukluğu ergenliğe köprülediğim dönemime denk gelir. Sanırım kuşakların farklılıklarının aslında nasıl bir zenginlik olduğuna dair içime ilk tohumları Aziz Dede atmıştır. *Şimdiki Çocuklar Harika*'da şöyle der Aziz Nesin: "Çocuklara daha iyi bir dünya bırakmak yerine, dünyaya daha iyi çocuklar bıraksanız, sorun kendiliğinden çözülecek aslında." Bende bıraktığı ölümsüz iz için Aziz Nesin'e çok teşekkür ederim.

Bu araştırmayı çeşitli illerde ve sosyoekonomik olarak birbirinden çok farklı mahallelerde gerçekleştirirken, aylarca titizlikle çalışıp önemli bulgulara erişmemizi Dinamo Danışmanlık'taki çalışma arkadaşlarım sağladı. Tüm ekip arkadaşlarıma, bu çalışmaya kalplerini koydukları, benimle birlikte heyecanlanıp çocuk meraklarını korudukları için çok teşekkür ederim.

Aradıklarını kelimelerde bulan ve eli kalem tuttuğundan bu yana yazdıkça gelişen, iyileşen biri olarak yazmaya küstüğüm bir dönemde Önder Abay'la tanıştım. Beni sözcüklerle barıştırdı. Onu tanıdığım andan itibaren daha büyük bir sevgiyle ve disiplinle yaz-

dım. İlk kitabım gibi elinizde tuttuğunuz bu ikinci kitabım da onun editörlüğü ve yoğun yaşam tempomda yazma lokomotifimin raydan çıkmaya en meyilli olduğu dönemlerde verdiği destekle mümkün oldu. Editörlüğü ve derin dostluğu için Önder'e çok teşekkür ederim.

Hiçbir bebek nankör, kibirli, tembel, yalancı, riyakâr, hırsız ya da katil olarak gelmez dünyaya. Bebeklikten çocukluğa ve oradan yetişkinliğe geçişteki yolculuk şekil verir iyi insan olma tercihinine.

Hız ve rekabetle şekillenen ama asla bütünlenmeyen, her şeyin fiyatının bilindiği fakat değerinin bilinmediği bu çağda, biz yeni nesil ebeveynler mutlu çocuk yetiştirmek obsesyonuna kapılıyoruz. Oğlum Ali ve tüm kuşakdaşları için dileğim önce iyi birer insan olmalarıdır. Mutluluk tasarımını sonra kendileri yapabilirler. Ali'yle bugünlerde sık sık iyi insan olmak üzerine konuşuyoruz. Söylediklerimizle değil, yaptıklarımızla iyi insan olabileceğimizi, kanatlarımızın gayretimiz olduğunu, çalışmanın ibadet olduğunu, iyiliğin bir düşünce değil bir eylem olduğunu, sevmenin sorumluluk olduğunu... Bu kitaba konu olan tutkumun peşinden koşarken en çok zamanı kendi evimdeki Z kuşağından çaldığımı biliyorum. Buna rağmen birlikte geçirdiğimiz kısıtlı ama çok değerli zamanlarda gözlerimi parlattığı, zihnimi aydınlattığı, gelecek güzel günlere inancımı artırdığı için oğlum Ali'ye çok teşekkür ederim.

Bu nesle iyi bir dünya bırakamıyoruz; dilerim iyi bir nesil bırakıyoruzdur dünyaya.

Evrım Kuran,
Toronto-İstanbul
2019

BİRİNCİ BÖLÜM

KUŞAKLAR

NEDEN KUŞAK ÇALIŞIYORUM?

“Anlamak, sevgilim, o bir müthiş bahtiyarlık,
anlamak gideni ve gelmekte olanı.”

Nâzım Hikmet

İşte ve evde, sokakta ve masada 2000’lerin başından bu yana gördüklerimi kuşaklar üzerinden okumaya çalışıyorum. 21. yüzyılın ilk günlerinde o sıralar henüz gelmekte olan Y kuşağına ilgim ve merakım, ilerleyen yıllarda müthiş bir mozaik olduğunu kavradığım kuşakların bütününe yayıldı. Buna mecburdum, çünkü bir kuşağı anlamak için öncül kuşakların yaşadıkları zamanın ruhunu da okumak gerekliydi. Fark ettim ki kuşakları anlamak, geçmişini onurlandırmak, geleceği mümkün kılmak için fevkalade bir araç. İlk kitabım *Telgraftan Tablete’de* de paylaştığım gibi jenerasyon çalışmasının insanı getirdiği en şahane düzlem nedir diye soracak olursanız tereddütsüz şöyle söylerim: Bir kuşağı anlamak, bir dönemi anlamaktır. Bir dönemi anladığınızda ise paradigmanın kıskacına sıkışmaktan kurtulursunuz. Ve sizin gibi olmayanları kendinize ait yarğularla değil, onlara ait gerçeklerle görmeyiz mümkün olur. Bu mümkün olduğunda ise dönüşürsünüz. Birey olarak, kurum olarak, toplum olarak...

Türkiye Cumhuriyeti'nin 96 yıllık varoluşu, jenerasyonel sistem döngüsüne belirgin biçimde oturuyor. 96 yıllık Cumhuriyet geçtiğimiz yıl itibarıyla beşinci kuşağını da dünyaya getirdi ve bugünlerde ülkenin altıncı nesli doğmaya başladı. Çok kuşaklı ailelerimiz, çok kuşaklı şirketlerimiz var. Gökkuşağına her kuşakta yeni bir renk daha ekleniyor.

Kuşakları tanımlayan 15-20 yıllık dönemler zaman içinde bireyin ve toplumun geçirdiği dönüşümleri analiz edebilmek için bir araçtır. Her yeni kuşakla beraber teknolojik, ekonomik veya sosyal değişimler bağlamında yaşamda nelerin değiştiğine ve dönüştüğüne dair farklı deneyimleri anlamlandırmayı kolaylaştırır. Bu deneyimleri yaşayan öğrencileriniz olabilir, müşterileriniz olabilir, çalışanlarınız olabilir, aile fertleriniz olabilir, ta kendiniz olabilir. Aynı deneyime ne kadar farklı pencerelerden baktığımızı anlamak ve bize benzemeyenleri yargılamamak için kuşak perspektifi güçlü bir araçtır.

Kuşakların başlangıç ve bitiş tarihleri pozitif bilimlerin konusu değildir. Tüm toplumlarca üzerinde uzlaşmış kesin tarihlerden bahsetmek mümkün değildir. Benim Türkiye için yaptığım çalışmalarda kullandığım aralıklar Türkiye'nin hem sosyokültürel hem de politik geçişlerine en uygun aralıklardır.

Bu aralıklardan baktığımızda belirli dönemlerde doğmuş ve yaşamış insan topluluklarının oluşturduğu kültürü ve davranış kalıplarını daha rahat analiz edebiliriz. Ama hep altını çizdiğim gibi; segmentlere kuşaklar üzerinden bakmak bir araçtır. Araçla amacı karıştırmamak gerekir. Amaç tüm Y kuşakları böyledir ya da tüm X kuşakları şu şekil davranır demek değildir ki kuşak çalışmalarının sıklıkla düştüğü tuzak tam da burasıdır. Gelin buna bir başka segmentasyon aracı olan SES üzerinden örnek verelim. Sosyoekonomik statü (SES) endeksleri sosyal bilimcilerin toplumla ilgili inceleme yapabilmek için ihtiyaç duydukları önemli analiz araçlarından biridir. SES gruplarının oluşumunda meslek, eğitim, gelir seviyesi, yaşanılan çevre, sahip olunan mal-mülk gibi kriterler üzerinden değerlendirme yapılır. Tıpkı kuşaklarda kullanılan yöntem gibi, SES gruplarında da segmentasyon harflerle tanımlanır. Altı adet SES grubu vardır. En üst sınıflar A ve B gruplarıdır. Bunları orta direk

olarak tanımlanan C1 ve C2 grupları takip eder. Alt gruplarsa D ve E'dir. Tıpkı kuşak çalışmalarında olduğu gibi SES segmentasyonunda da ülkeden ülkeye önemli farklılıklar görülür. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülkelerden sosyokültürel olarak –bireyler gelir düzeyleri itibarıyla birbirlerine yakın olabilseler de– eğitim, kültür ve yaşam tarzları anlamında çok ciddi farklılıklar gösterebilir. Bu itibarla, B SES grubu bir tüketici kesin olarak şu marka ürünü kullanır diyemeyiz. Y kuşağı bir birey kesinlikle şu şekilde davranır diyemeyeceğimiz gibi...

Türkiye gibi sosyal adalet ve eşitlik konusunda henüz yürüyecek çok yolu olan gelişmekte olan ülkelerde çalışmalar yürüttükçe, yaşama kuşak penceresinden bakmanın gelir grubu penceresinden bakmaktan daha emniyetli olabileceğini fark ettim. Yaşama kuşak penceresinden bakmasaydım, dünyanın yaşayan beş kuşağının (altıncısı da aramıza katılmaya başladı) tastamam farklı diller konuştuklarını anlamayacak, dönemsel şifrelerini çözemeyecek ve belki de deneyimlediklerimi kuşak çatışması deme kolaylığıyla geçiştirecektim. Kuşak çalışmasaydım, an itibarıyla gerçekleşmekte olan demografik devrimi fark edemeyecek, gelecek on yıllarda bizi bekleyen sosyoekonomik değişimlere kendimi, ailemi ve şirketimi hazırlayamayacaktım; robotlar geliyor diye korkacak, fütüristik kâbuslar kuracak, olur olmaz her şeyi teknolojiyle ilişkilendirecek, geçmişini anlamadığım için geleceği yanlış okuyacaktım. Kuşak çalışmasaydım, beni büyütenlerle barışmakta, büyüttüğüm evladı ise anlamakta zorlanacaktım. Kuşak çalışmasaydım, çağımın ve kuşağımın katı mükemmeliyetçiliğinin dişlilerinde sıkışacak, bana benzemeyenleri daha çok yargılayacak, daha az sevecek, daha zor öğrenecek, hoşgörü sınırlarımı genişletemeyecektim. Kuşak çalışmasaydım, kuşak döngülerinin mevsimlere benzediğini bilmeyecek, toplumların da kış gibi krizleri, yaz gibi uyanışları olduğunu anlamayacak ve belki de bugünkü kadar ümitvar olamayacaktım.

Ben bir araştırmacıyım. Yazdıklarım, konuştuğularım, paylaştıklarımın subjektif kanılarım olmasından imtina ederim. Kuşak çalışmasaydım, farklı kuşaklarda, on binlerce bireyden edindiğimiz içgörülerin hayatı iyileştirebilecek eylemlere çevrilebildiğini bileme-

yecek, araştırmalarda toplanan verinin raporlarda, sunumlarda, grafik mezarlıklarında yer almasını izlemekle yetinecektim.

Araştırmalarımın, konuşmalarımın ve benzeri tüm çalışmalarımın temelinde okuru ya da izleyeni kuşaklara dair klişe kabullenişlerden ve kalıp yargılardan uzaklaştırmak arzusu var. Kalıp yargılar, bağlamı anlamamızın önüne geçen tuğlalardır. Günlük yaşam diyaloglarımızı otomatik viteste yapmamıza sebep olurlar. Ve o zaman bize benzemeyeni ona ait gerçeklerle göremeyiz; kendimize ait yargılarla değerlendiririz. Klişe kabullenişlerin derinliğı yoktur. Boyutu yoktur. Dümdüzdür. Sıkıcıdır. Kaygandır. Naylondandır. Kalıp yargılar kuşakları birbirine bağlamaz. Aksine aralarına kalın, camdan tuğlalar örür. Karşıdakini görürsünüz belki ama yüreğın sesini duyamazsınız.

Bu kitabı yazdığım günlerde, tam da bu durumun tehlikesine işaret eden bir sosyal medya mesajıyla karşılaştım. Türkiye'nin hatırı sayılır şöhrete sahip, gazetecilik ve televizyon programcılığının yanı sıra ekonomist unvanı da taşıyan fikir liderlerinden biri řu sözleri etti: "Ben üzüliyorum. Gençler umutsuz, fırsatını bulsa yurtdışında hayat kuracak. Ne münasebet. Hiç mi bir sivil toplum çalışmasına üye olayım da bi işın ucundan tutayım demez insan? Gençlik elde telefon geyik muhabbeti içinde daha kaç yıl heba edecek ömründen. Şikâyet etme, yap!"

Diplomalı ya da diplomasız genç işsizliğındeki artan grafiğimiz, küresel yetenek endekslerinde dünyanın sadece gelişmiş ülkeleriyle değıl, gelişmekte olan benzerlerimizle dahi kıyaslandığımızdaki durumumuz, PISA (Organisation for Economic Co-operation and Development'in [OECD-Ekonomik Kalkınma ve İşbirliğı Örgütü] öğrenci becerilerini ölçtüğü ölçek), PIAAC (OECD'nin yetişkin becerilerini ölçtüğü ölçek) gibi testlerdeki düşük skorlarımız, NEET (Not in Education, Employment or Training- Ne okula giden ne de çalışan gençler) sıralamalarındaki rekorlarımızı sorgulamak dururken, özetle Türkiye'de gençlerin yaşadığı bağlamı, mücadele alanlarını anlamak ve bataklığı kurutup mis kokulu çiçekler açmasını sağlayacak köklü çözümler aramak ve bulmak varken, şikâyet etme, yap üsttencililiğine sahip olmak oldukça manidar. Bataklığı değıl, üzerine sıçrayan ça-

murdu dile getiren bu yaklaşım bana Malcolm Gladwell'in *Outliers* (*Çizginin Dışındakiler*) kitabındaki şu bölümü hatırlattı:

Ormandaki en uzun meşe sadece en sert palamuttan yetiştiği için en uzun meşe olmamıştır. Diğer ağaçlar onun aldığı güneş ışığını engellemediği, çevresindeki toprak derin ve zengin olduğu, fidanken hiçbir tavşan onun kabuğunu kemirmediği ve hiçbir oduncu onu vakti gelmeden kesmediği için de en uzun meşe o olmuştur.¹

Aynı kitapta Gladwell, sosyolog Robert Merton'ın "Matta İncili"ndeki bir bab'a dayandırarak tanımladığı "Matta Etkisi"nden söz eder. Bab'da "Çünkü kimde varsa ona daha çok verilecek bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa elindeki de alınacak,"² denmektedir.

Başarı sadece bir bireyin ya da kuşağın tek kişilik çabası değildir; bir avantajlar birikimidir, hele de fırsat eşitliği olmayan ülkelerde. Bu avantajlar birikiminin bir kuşak üzerinde nasıl etkilere sahip olabileceğine dair pek çok gerçek yaşamöyküsünü Gladwell'in kitabında okuyabilirsiniz.

Peki ne oluyor da, üst kuşaklar tüm birikimleri, deneyimleri ve yaşamda derinleşmelerine karşın, genç nesillerle ilgili zaman zaman bu denli üsttenci olabiliyorlar. Bilgi ve deneyimin insanın en büyük laneti olduğunu düşünüyorum. Yaşımız ilerledikçe ve deneyimimiz katlandıkça, inançlarımız da katılaşabiliyorlar; etrafımızda bilgi ve deneyim tuğlalarından oluşan kalın duvarlar örebiliyoruz. Ve duvarların ardından yeniyi görmekte ve duymakta zorlanıyoruz.

Bilginin lanetini anlatan harika bir deney, 1990 yılında Stanford Üniversitesi'nde Psikoloji yüksek lisans öğrencisi Elizabeth Newton tarafından yapılıyor.³ Newton deneyde katılımcılara çok basit bir oyun oynatıyor. Katılımcılar iki takıma ayrılıyor: "Tempo tutanlar"

1. Malcolm Gladwell, *Outliers (Çizginin Dışındakiler)*, çev. Aytül Özer, Medyacet Yayıncılık, İstanbul, 2008.

2. Yeni Ahit, "Matta", 13:12. (Y.N.)

3. Chip Heath, Dan Heath, "The Curse of Knowledge", *Harvard Business Review*, Aralık 2006.

ve “dinleyenler”. Her bir tempo tutana çok iyi bilinen bir şarkıyı seçmeleri (örneğin “İyi ki Doğdun” şarkısı gibi) ve bu şarkıyı masada parmaklarıyla ritim tutarak dinleyen takımdan birine çalmaları isteniyor. Dinleyicinin görevi temposu tutulan şarkının ne olduğunu tahmin etmek. Deneyde 120 şarkının temposu tutuluyor ama dinleyiciler sadece üç tanesini doğru biliyor. Başarı oranı yüzde 2,5! Ama esas mesele şu: Tahminler yapılmadan önce Newton, tempo tutuculara dinleyicilerin ne kadarının şarkıları doğru tahmin edeceğini düşündükleri soruluyor. Tempo tutucularının tahmini yüzde 50. Yani iki şarkıdan birinin doğru tahmin edileceğini düşünüyorlar. Oysa gerçek rakam 40’ta 1. Sorunun kökeni şurada yatıyor: Tempo tutucular, tempo tutarken şarkıyı akıllarından söylüyorlar (isterseniz deneyin). Ama dinleyiciler şarkıyı tempocular gibi kafalarında duyamıyorlar. Tempolar onlara Mors alfabesi gibi geliyor. Tempo tutuculara göre bu şarkıları tahmin etmemek için aptal olmak gerek. Ama işin aslı öyle değil. Çünkü tempoculara önceden bilgi (şarkı ismi) verildiği için, onlar bu bilgiye sahip olmamanın nasıl bir şey olduğunu tahmin edemiyorlar.

İşte kuşaklar arası farklılıklarda da, özellikle eski kuşakların yeni nesillere olan bakışlarında benzer durumun yaşandığını düşünüyorum. Bir şeyi bildiğimiz zaman o bilgiye sahip olmamanın nasıl bir şey olduğunu hayal etmekte zorlanıyoruz. Bilgimiz bizi lanetliyor. Ve diğerleriyle, yeni nesille kurduğumuz etkileşimde bu bariyerlere takılıyoruz. Tempocular ve dinleyiciler arasında gerçekleşen bu muazzam bilgi dengesizliğine on yılı aşan danışmanlık kariyerimde rastlamadığım bir kurum olmadı. Varın, evleri siz düşünün.

BİR KUŞAĞI ANLAMAK, BİR DÖNEMİ ANLAMAKTIR.

2000'lerin başından bu yana gördüklerimi kuşaklar üzerinden okumaya çalışıyorum. Kuşakları anlamak; geçmişi onurlandırmak, geleceği mümkün kılmak için fevkalade bir araç. Bir kuşağı anlamak, bir dönemi anlamaktır. Bir dönemi anladığınızda ise paradigmanın kısılcasına sıkışmaktan kurtulursunuz. Ve sizin gibi olmayanları kendinize ait yargılarla değil, onlara ait gerçeklerle görmeniz mümkün olur. Bu mümkün olduğunda ise dönüşürsünüz. Birey olarak, kurum olarak, toplum olarak... Bu kitabı Z kuşağını anlamak isteyenler ve kuşağın ta kendisi için yazdım.

Hiçbir bebek nankör, kibirli, tembel, yalancı, riyakâr, hırsız ya da katil olarak gelmez dünyaya. Bebeklikten çocukluğa ve oradan yetişkinliğe geçişteki yolculuk şekil verir iyi insan olma tercihi. Hız ve rekabetle şekillenen ama asla bütünlenmeyen, her şeyin fiyatının bilindiği fakat değerinin bilinmediği bu çağda, biz yeni nesil ebeveynler mutlu çocuk yetiştirmek obsesyonuna kapılıyoruz. Bu nesle iyi bir dünya bırakamıyoruz; dilerim iyi bir nesil bırakıyoruzdur dünyaya...

Evrım Kuran

MUNDI

mundikitap.com

[mundikitap](https://www.facebook.com/mundikitap)

[mundikitap](https://www.instagram.com/mundikitap)

[mundikitap](https://www.twitter.com/mundikitap)

sosyoloji

ISBN 978-625-74913-56-3

9 786257 491563